

Investavimo apžvalga

Sausio mėnesio apžvalga

Akcijų rinkose vyravo pesimizmas – stebėjome vieną didžiausių ir staigiausių nuosmukių pastaraisiais metais. Situacijos negelbėjo ir įvairios ekonomikos gaivinimo priemonės – investuotojai nelabai tikėjo šviesiomis ekonomikos perspektyvomis 2008 metais. Tik mėnesio pabaigoje pamatėme šiuos tokių rinkų atsigavimo ženklus.

Sausio mėnuo buvo vienas prasčiausių akcijų rinkoms per paskutiniuosius metus. Daugelis pasaulio rinkų indeksų pratęsė dar vadinamąją „meškų zoną“ (formaliai – tai didesnis nei 20% indeksų nuosmukis). Investuotojai ėmė masiškai trauktis iš akcijų rinkų, taip gilindami krizę ir greitindami kritimą.

JAV ekonomika šlubuoja.

Ekonominiai rodikliai rodo, kad situacija JAV ekonomikoje toliau lieka įtempta. Padėtis NT sektoriuje yra prasčiausia nuo 1991 metų: smarkiai krenta naujų namų pardavimai bei kainos, mažėja statybų apimtys. Nedarbas šalyje yra aukščiausias per dvejus metus. Nusiraminti neleidžia ir aukšta infliacija bei lėtėjantys ekonomikos augimo tempai. Malonių siurprizų pateikė ne finansinio sektoriaus bendrovės, jų pelnas per metus vidutiniškai išaugo penktadaliu. Be to, ilgalaikio vartojimo prekių užsakymai pasirodė didesni, nei laukta. Tai tarsi rodo, kad situacija už finansinio ir NT sektorių ribų nėra tokia jau prasta.

Pagrindiniai akcijų indeksai už Atlanto metus pradėjo diviženkliais kritimais – tai blogiausia metų pradžia nuo pat 1983 metų. Finansinės bendrovės metus pradėjo milžiniškų nuostolių nurašymais už ketvirtąjį praėjusiųjų metų ketvirtį (bendra nuostolių suma jau sudaro apie 140 mlrd. USD). Panašu, kad JAV susitvarkyti su savo NT krizės padariniais gali pririekti ir visų metų, o finansinių bendrovių nuostoliai ir toliau bus pagrindas skambiams antraštėms. Nemažai ekspertų sumažino JAV augimo prognozes šioms metams. Esant tokiai situacijai šalies valdžia buvo priversta imtis ryžtingų veiksmų. FED'as neplanuotai sumažino palūkanas 0,75%, o mėnesio pabaigoje – dar 0,50%. Be to, vyriausybė patvirtino fiskalinę ekonomikos gaivinimo planą. Jo esmė – mokestinės lengvatos gyventojams (bus grąžinta mažiausiai po 300 USD dirbančiajam; jos pasiekė apie 110 mln. amerikiečių) ir nuolaidos naujoms bendrovių investicijoms.

Besivystančios rinkos.

Pastaruoju metu visi daug kalbėjo apie besivystančių rinkų imunitetą JAV krizei. Tam, žinoma, yra pagrindo – šalys vis daugiau ekonominių ryšių užmezga tarpusavyje, o ne su išsivysčiusiomis šalimis, apyverta tarp jų didėja, auga vidaus paklausa. Tačiau metų pradžioje neatsilaikė ir jos – akcijų kainų nuosmukis buvo net didesnis nei išsivysčiusiose. Toks kritimas teigiamai atsiliepė bendrovių vertinimams. BRIC grupės šalių bendrovių vertinimai (P/E) sumažėjo iki 15, o MSCI pasaulio indekso bendrovių vertinimai yra apskritai vieni žemiausių per paskutinius du dešimtmečius. Tačiau investuotojai neskuba ir situaciją vertina atsargiai.

Kurgi šuo pakastas.

Visi neramumai prasidėjo nuo krizės JAV nekilnojamojo turto rinkoje. Vėliau sekė problemos šalies bankiniame sektoriuje, prasidėjo likvidumo problemos. Dabar atėjo eilė ir rizikingų išvestinių priemonių draudikams. Paskutinį praėjusiųjų metų ketvirtį didieji pasaulio bankai ir brokerinės bendrovės pradėjo skelbti milžiniškų nuostolių. Nurašymų banga nuvilnijo per finansinį pasaulį ir neatsilūgo iki šiol. Bankai, norėdami pagerinti savo finansinę situaciją, buvo priversti atsisakyti rizikingiausių savo investicijų – taip pat ir investavimą į šalių akcijų. Išpardavimai sukėlė staigų nuosmukį akcijų rinkose, o tokioje situacijoje ypač nukentėjo likvidžiausios pozicijos. Sausio 21-22 dienos netgi buvo pavadintos „juodosiomis“, nes kritimas buvo itin smarkus. Po poros dienų atsirado galimas to paaiškinimas. Pasirodo vienas antrojo pagal dydį Prancūzijos banko darbuotojų užsiiminėjo nelėgaliomis operacijomis išvestinių priemonių rinkoje. Pastebėjus tai, bankas buvo priverstas paskubomis uždaryti jaunojo prekybininko paliktas pozicijas (jų buvo daugiau nei už 50 mlrd. eurų). O dideli pardavimai krentančioje rinkoje padaro nuostolių ne tik pardavėjui, bet ir išgąsdina kitus rinkos dalyvius. Taip atsitiko ir šį kartą. Paaiškėjus šiems faktams, atsirado spekuliacijų, kad FED'as nebūtų

Fondų graža

Fondų graža 2008 01 31	Nuo metų pradžios	1 mėn.	1 metai	3 metai*
Akcijų fondai				
Hansa Rytų Europos akcijų fondas	-17.9%	-17.9%	-13.6%	+24.9%
Hansa Rusijos akcijų fondas	-11.7%	-11.7%	-4.2%	+42.1%
Hansa Rytų Europos nekilnojamojo turto akcijų fondas	-13.6%	-13.6%	-5.9%	-
Hansa Centrinės Azijos akcijų fondas	-4.0%	-4.0%	-4.2%	-
Fondų fondai				
Hansa fondų fondas 30	-4.1%	-4.1%	-0.7%	-
Hansa fondų fondas 60	-8.7%	-8.7%	-3.4%	-
Hansa fondų fondas 100	-13.3%	-13.3%	-7.9%	-
Kiti fondai				
Hansa R. Europos obligacijų fondas	+0.4%	+0.4%	+9.8%	-
Hansa pinigų rinkos fondas	+0.3%	+0.3%	+3.6%	+2.6%
Pensijų fondai				
II pakopos				
Pensija 1	+0.9%	+0.9%	+3.0%	+1.3%
Pensija 2	-1.7%	-1.7%	+1.1%	+3.5%
Pensija 3	-4.2%	-4.2%	-1.2%	+5.7%
Pensija 4	-8.1%	-8.1%	-4.8%	-
III pakopos				
Pensija 1 plius	-2.5%	-2.5%	+1.0%	+4.7%
Pensija 2 plius	-6.1%	-6.1%	-2.5%	+8.0%
Pensija 3 plius	-10.4%	-10.4%	-6.3%	-
„Hansa gyvybės draudimo“ investavimo kryptys				
Vaikas 1	-4.1%	-4.1%	-1.1%	-
Vaikas 2	-8.8%	-8.8%	-3.7%	-
Vaikas 3	-13.3%	-13.3%	-8.1%	-
„Valdomos investicijos 1“	-4.1%	-4.1%	-1.1%	-
„Valdomos investicijos 2“	-8.8%	-8.8%	-3.7%	-
„Valdomos investicijos 3“	-13.3%	-13.3%	-8.1%	-
Akcijų kryptis	-13.3%	-13.3%	-7.6%	-
Europos bendrovių akcijos	-11.6%	-11.6%	-11.8%	+9.3%
JAV bendrovių akcijos	-6.9%	-6.9%	-15.5%	+1.4%
Rytų ir Centrinės Europos bendrovių akcijos	-17.9%	-17.9%	-13.6%	+16.8%
Rusijos bendrovių akcijos	-11.7%	-11.7%	-4.2%	-
Obligacijų kryptis	+2.4%	+2.4%	+4.4%	-
Europos vyriausybės vertybiniai popieriai eurais	+2.3%	+2.3%	+3.8%	+1.8%

* - vidutinis metinis pajamingumas

taip staigiai mažinęs palūkanų, jei žinotų situaciją Europoje. Na bet tai jau pasvarstymai iš serijos „kas būtų, jeigu būtų“.

Žvilgsnis į priekį.

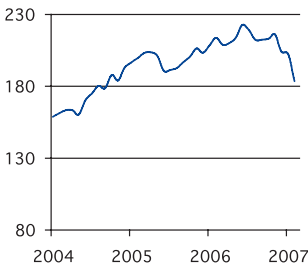
Daugelis analitikų sutinka, kad išvengtų pasaulinės krizės ekonomikoje vien palūkanų normos mažinimais gali ir nepavykti. Šiuo atveju imtis priemonių reikia ne vien JAV, bet ir kitoms didžiosioms pasaulio šalims. Tokios kalbos pasigirsta net iš Tarp-

tautinio valiutos fondo, kuris ragina valstybes skatinti ekonomiką injekcijomis iš biudžeto. Vertinant fundamentaliai, besivystančios rinkos dar vis turi didelį augimo potencialą. Po tokios korekcijos pagerėjus bendrovių vertinimams, šios rinkos vėl turėtų sulaukti investuotojų dėmesio. O jeigu po daugybės JAV ekonomikos gelbėjimo priemonių šalies ekonomika įgautų naują pagreitį, tai tikėtina, jog tai teigiamai atsilieptų daugeliui pasaulio rinkų. ■

Pasaulio rinkų gairės

Pasaulio akcijų indeksas

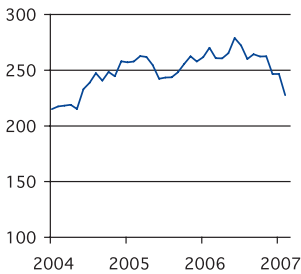
Nuo metų pr.	1 mėn.	1 metai	3 metai*
-9.5%	-9.5%	-14.2%	+4.4%

- ▲ Spartus globalus ekonomikos augimo tempas
- ▼ JAV nekilnojamojo turto ir paskolų rinkų krizių įtaka JAV vartojimui; Persvarstyta rizika; Žaliavų kainų rizika; Geopolitinė situacija

JAV akcijų indeksas

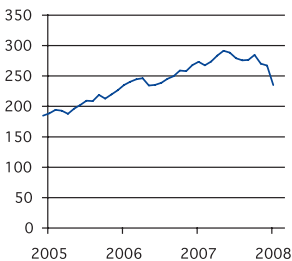
Nuo metų pr.	1 mėn.	1 metai	3 metai*
-7.8%	-7.8%	-15.9%	+1.5%

- ▲ Silpnėjantis doleris augina eksportą
- ▼ Nekilnojamojo turto ir auto sektorių, paskolų rinkos silpnumas, galimas neigiamas poveikis vartotojui; Žaliavų kainų šoktelėjimo rizika; Galimas infliacijos padidėjimas

Europos akcijų indeksas

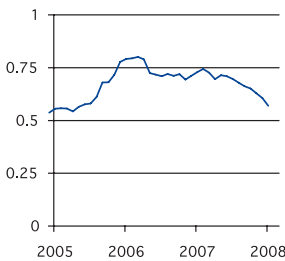
Nuo metų pr.	1 mėn.	1 metai	3 metai*
-12.1%	-12.1%	-14.1%	+7.7%

- ▲ Stipri darbo rinka dar palaiko vartojimą
- ▼ Priklausomybė nuo JAV ekonomikos; Žaliavų kainų rizika; Aukštos palūkanos

Japonijos akcijų indeksas

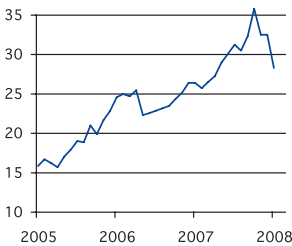
Nuo metų pr.	1 mėn.	1 metai	3 metai*
-6.1%	-6.1%	-22.1%	+0.8%

- ▲ Didėjančios verslo investicijos
- ▼ Per maža infliacija neleidžia normalizuoti palūkanų normos; Centrinio banko nerangumas keliant palūkanas; Ekonomika atsigauna vangiai

Besivystančių šalių akcijų indeksas

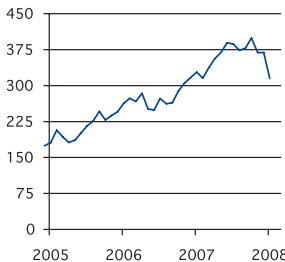
Nuo metų pr.	1 mėn.	1 metai	3 metai*
-13.1%	-13.1%	+23.4%	+27.3%

- ▲ Šios šalys tampa pasaulio ekonomikos varomąja jėga; Mažėjanti priklausomybė nuo JAV ekonomikos; Didelis likvidumas
- ▼ Kai kur pernelyg didelės užsienio įplaukos; Didėjanti infliacija kai kuriuose regionuose; Priklausomybė nuo žaliavų kainų; Kinijos akcijų „burbulo“ sprogimas; Galimas nuosmukis JAV

Rytų Europos akcijų indeksas

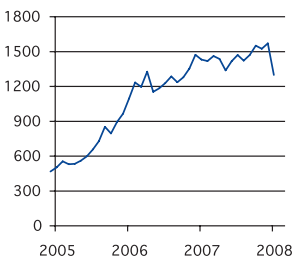
Nuo metų pr.	1 mėn.	1 metai	3 metai*
-14.8%	-14.8%	-4.1%	+20.7%

- ▲ Stipri pramonė; Pagerėjusi politinė padėtis
- ▼ Didėjanti infliacija; Fundamentaliai silpnesnė ekonominė padėtis negu kituose regionuose

Rusijos akcijų indeksas

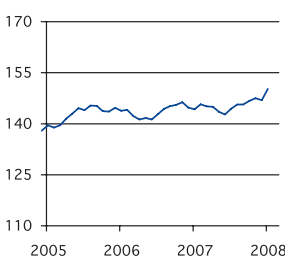
Nuo metų pr.	1 mėn.	1 metai	3 metai*
-17.5%	-17.5%	-9.3%	+38.0%

- ▲ Sparčiai augantis vartojimas; Didelis likvidumas; Energetinio sektoriaus dalies mažėjimas akcijų rinkoje; Gerėjantis užsienio investuotojų sentimentas; Aukštos žaliavų kainos
- ▼ Neskaidrumas politikoje; Didelė priklausomybė nuo žaliavų kainų

Europos obligacijų rinka

Nuo metų pr.	1 mėn.	1 metai	3 metai*
+2.2%	+2.2%	+4.2%	+2.5%

- ▲ Stabili, ECB patenkinamo lygio neviršijanti infliacija
- ▼ Euro stiprėjimas; JAV įtaka Europos ekonomikai

* - vidutinis metinis augimas

Naudoti „Dow Jones“, „Ishares“, „JP Morgan“, RTS indeksų eurais duomenys